

Zápis z jednání výkonného výboru AKVŠ dne 20. 4. 2011

Přítomni: *M. Fasura, Hana Landová, M. Machytková, I. Prochásková, V. Svobodová, I. Šléglová, D. Tkačíková*

Omluveni: *I. Brožek, O. Fabián, I. Horová*

Hosté: *B. Ramajzlová, Helena Landová*

1. Hospodaření

VV vzal zprávu o hospodaření na vědomí a schválil provedené výdaje.

2. Kontrola zápisu z 24. 2. 2011

Statistické vykazování

Předsedkyně informovala, že byl k testování poskytnut nový program pro vyplňování dat, Ivo Brožek oslovil některé knihovny, aby program vyzkoušely. Úspěšně splněný bod

Jednání ÚKR

V. Svobodová, pověřená zastupováním AKVŠ vůči Koncepti 2011-2014, informovala o pracovním jednání dne 19. 4. 2011, které se týkalo skupiny Centralizované služby/procesy. Cílem schůzky bylo určit garanty za následující jednotlivé dílčí cíle:

a) Vytvořit systém sdílení uživatelských identit, vytvořit systém on-line plateb za poskytované služby - garantem Moravská zemská knihovna, nutno rozebrat možnosti sdílení identit (Shibboleth, centrální registr apod.), definovat prvky, kterými je nutno uživatele identifikovat pro poskytnutí dané služby.

b) Zajistit koordinovaný přístup k informačním zdrojům nabízených systémem knihoven - garantem Národní technická knihovna, základním předpokladem koordinovaného přístupu je vytvoření seznamu dostupných zdrojů v ČR, aktualizace v současné době dostupných seznamů je dobrovolná (bývalý portál STM, Infozdroje).

c) Optimalizovat systém MVS a dodávání dokumentů s důrazem na rychlost, pohotovost, spolehlivost a efektivní využití informačních zdrojů - garantem Národní knihovna (Jindřiška Pospíšilová), na květen/červen se připravuje dotazník s cílem zjistit silné a slabé stránky MVS v ČR.

d) Optimalizovat systém povinného výtisku – garantem Národní knihovna. Vydavatelství Academia společně s Městskou knihovnou Praha, potažmo Národní knihovnou, případně NTKu, připravuje na podzim 2011 pilotní projekt, kdy uvedené knihovny zpřístupní v souladu s platným autorským zákonem vybrané publikace v elektronické podobě. Cílem je zjistit, zda zpřístupnění elektronických titulů v knihovně bez možnosti uložení ovlivní prodej tištěných exemplářů.

e) Vytvořit silný portál jako základní stavební kámen pro zajištění přístupu do celého systému knihoven. Vytvořit podmínky k tomu, aby každá knihovna působila jako rozhraní pro vstup do celého systému knihoven a každý knihovník byl schopen poskytnout komplexní službu – garantem obou bodů Národní knihovna, budou rozpracovány potřeby jednotlivých skupin vstupujících do systému (knihovník, běžný čtenář, student, popřípadě vydavatel) a definovány funkční řešení portálu.

První výsledky budou prezentovány v rámci semináře Caslin v Brně, 12.–15. 6. 2011, kterého se V. Svobodová bude účastnit.

Úkol: V. Svobodová se znovu obrátí na M. Svobodu (NTK), v kopii na S. Žížkovou, aby poskytly úplné informace k projektu „Lidské zdroje“, který řeší NTK.

3. Novela Autorského zákona – stanovisko AKVŠ k veřejné diskusi

Před vlastním projednáváním připomínek k novele AZ D. Tkačiková zmínila příspěvky a panelovou diskusi na IFLA Presidential Meeting 2011 v Haagu, věnovaným autorskoprávním otázkám a knihovnám v kontextu lidských práv – přístup ke znalostem jako součást lidských práv a postavení knihoven jako zdroje informací.

Písemné připomínky k novele zpracovala I. Horová s V. Jurmanovou-Volemanovou. Po obšírné diskuse bylo rozhodnuto, aby stanovisko, které bude zpracováno s použitím připraveného materiálu (bod 2 a závěr), bylo doplněno úvodem, který zasadí problematiku do širšího kontextu. Úvod připraví D. Tkačiková. Výsledný materiál bude zaslán na MK a bude součástí zápisu zveřejněného na webu a VŠ knihovny budou informovány v konferenci VYSKA.

Odpovídají: Tkačiková, Prochásková – do 29. 4. 2011.

4. Informace k realizovaným a připravovaným seminářům.

Realizované semináře

Seminář Statistika – pracovní setkání zástupců VŠ knihoven 3. 3. 2011, kteří mají na starosti vyplňování statistických dat pro nový vykazovací program/formulář prověřil testovací vyplňování nového výkazu. Podle připomínek byly upraveny a doplněny Pokyny tak, aby byly jednoznačné. Vybrané VŠ knihovny testují nový pořizovací program pro statistické vykazování, připomínky do 27. 5. 2011 na adresu I. Brožka. Ing. Hraba z ÚIV slíbil uchování setů z předchozích let pro případné porovnávání.

Seminář *Bibliometrie v praxi* (Praha, 15. 3. 2011) se setkal s velmi dobrým ohlasem.

Připravované semináře

Seminář *4. setkání českých uživatelů systému DSpace* (Ostrava, 18.–19. 5. 2011). O připravovaném programu informovala D. Tkačiková. Hlavním tématem je „budování repozitářů a jejich zapojení do evropských projektů“. Registrace bude otevřena od 27. 4. 2011.

Odpovídá: D. Tkačiková

Seminář *Sdílení dobré praxe ve výuce citační etiky a práce s citačními manažery* (Pardubice, 1. 6. 2011). Informovala Hana Landová, jedná se o pracovní seminář, účastníci budou osloveni, aby přijeli připraveni sdílet své zkušenosti s výukou tohoto tématu. Údaje pro webové stránky pošle Hana Landová D. Tkačikové do konce dubna s termínem zveřejnění na začátku května.

Odpovídají: Hana Landová, D. Tkačiková

Seminář *Sociální sítě* (Brno, 1. polovina září). O připravovaném programu informovala I. Šléglová – představení sociálních sítí, analýza jejich využívání v knihovnách, využívání ve výuce apod. Podklady pro stránky budou zaslány do 31. 5. 2011 D. Tkačikové.

Odpovídají: I. Šléglová, D. Tkačiková

Seminář *IVIG 2011* (Praha, 22.9.) H. Landová informovala o připravovaném programu „Nová témata v informačním vzdělávání“ (témata, o kterých VŠ knihovny učí, a která přímo nesouvisí s EIZ a vyhledáváním informací; např. kreativní psaní, myšlenkové mapy, apod.). Údaje pro web budou připraveny do konce května.

Odpovídají: Hana Landová, D. Tkačiková

5. Příprava BA 2011

Organizace

Helena Landová (JU) informovala přítomné o zajištění sálu. Sál pro konferenční jednání bude pronajat od AV, cena pronájmu, ve kterém je zahrnuta i potřebná technika je 9 960,- Kč. Dobré možnosti pro umístění firemních stánků. Ubytování je předběžně zamluveno ve 3 hotelích, VV doporučil výběr zúžit na 2 hotely:

Hotel Savoy (1L/1000,- Kč, 2L/ 1 350,-), kapacita 120 lůžek

Hotel Garni (1L/450,-, 2L/ 700,- Kč), kapacita až 72.

V rámci doprovodného programu bude na pondělí podvečer/večer zajištěna exkurze do pivovaru nebo kulturní akce (divadlo, koncert...).

Komentovaná prohlídka Akademické knihovny bude nabídnuta v čase před zahájením konference (úterý v 9,00) nebo před zahájením rautu v 18,30.

Raut + kávové přestávky zajistí menza. Stanovená částka na raut: 350-400,-Kč/osoba.

Podklady pro webové stránky zašle Helena Landová D. Tkačikové nejpozději do 30. 6. 2011.

Webové stránky BA včetně registračního formuláře budou zveřejněny nejpozději první týden v září.

Odpovídají: Helena Landová, D. Tkačiková

Program

D. Tkačiková předběžně vyjednala účast zahraničního hosta: Paola Gargiulo, Inter-University Consortium for the Application of Super-Computing for Universities and Research (CASPUR; <http://www.caspu.it/>), téma příspěvku (přibližně) – proč by měl evropský výzkum a evropské vzdělávací politiky zahrnovat otevřený přístup. Na základě diskuse bylo stanoveno základní téma konference „Knihovna jako nedílná součást univerzity“. Postupně bude toto téma naplňováno konkrétními příspěvky. Jeden z nich nabídla Hana Landová s pracovním názvem „Význam knihovny pro studentskou komunitu“.

6. Informace o přihláškách došlých do Fondu podpory zahraničních cest

Informovala D. Tkačiková jako předsedkyně hodnotící komise. Došlo 6 přihlášek, které dohromady požadují 121 671 tis. Kč (plánovaná částka je 120 tis.). Všechny přihlášky spadají do kategorie b) – účast na konferenci. Po formální stránce bylo vše v pořádku. D. Tkačiková navrhla pro příští rok upřesnění pokynů – odevzdávat elektronickou přihlášku v dokumentu WORD, ne jako PDF. Přihlášky byly rozeslány členům komise s pokyny a formuláři, výsledky budou zveřejněny 29. 4. 2011.

Odpovídají: D. Tkačiková, I. Prochásková

7. Spolupráce s RVŠ k financování EIZ

Předsedkyně informovala o jednání předsednictva RVŠ dne 17. 3. 2011, kde prezentovala materiál, o kterém hovořila na výroční konferenci AKVŠ. Předsednictvo RVŠ přijalo usnesení, kde mj. je uvedeno: *Předsednictvo RVŠ žádá MŠMT (náměstka), aby při přípravě řešení pro rok 2013 a další (ať už formou programu či infrastruktury VaV) využilo zkušeností AKVŠ a přizvalo zástupce AKVŠ a RVŠ k přípravě tohoto projektu/infrastruktury VaV.*

Praktické vyústění → předseda RVŠ prof. Haasz napsal dopis vrchnímu řediteli dr. Hrušákovi, na základě kterého dr. Hrušák svolal schůzku na 26. 4., které se zúčastní předseda RVŠ, zástupci AKVŠ (Prochásková, Machytková), ředitelka odboru 33 Ing. Říhová a Ing. Hakenová. I. Prochásková bude o výsledku schůzky informovat VV a kontaktní osoby členů AKVŠ.

Odpovídá: I. Prochásková

8. IVIG

Nová předsedkyně komise Hana Landová informovala o pracovním jednání komise, které se uskutečnilo 7. 4. 2011. Byla projednána příprava seminářů a dalších aktivit komise. Na zahraniční konferenci Information: Interactions and impact („i3 conference“), 20.–23. 6. 2011, Aberdeen za komisi IVIG pojedje Jakub Hájek (VUT). Další schůzka komise se uskuteční 11. 5. 2011 v rámci konání Národního semináře informačního vzdělávání.

9. Různé

Předsedkyně informovala o volbách IFLA do Standing comitee sekcí Academic and Research Libraries a Management of Library Associations. Do funkce „president elect“ podpořila AKVŠ kandidátku z Finska, kterou je generální tajemnice Finské knihovnické asociace Sinikka Sipilä.

Příští jednání VV se uskuteční ve středu 8. 6. 2011 od 13 hodin v Praze v prostorách ÚK ČVUT v NTK. Jednání bude bezprostředně navazovat na schůzku členů konsorcií projektu VZ09003 NTK.

Zapsala: M. Machytková
Schválila: I. Prochásková

Příloha

Stanovisko Asociace knihoven vysokých škol
k veřejné diskusi k novele autorského zákona vyhlášené Ministerstvem kultury ČR

Obecné připomínky k novele

Změny autorského zákona by měly respektovat obecně platné principy zaručující na jedné straně práva k výsledkům duševní činnosti, ale současně i práva přístupu k informacím. Právo na svobodný přístup k informacím a právo svobody vyjadřování jsou základními právy zajišťujícími rozvoj společnosti.

Autorský zákon by měl vyváženě respektovat jak potřeby tvůrců, tak také uživatelů informací. Zásahy do autorského zákona by měly reflektovat rozvoj ICT a fakt, že šíření informací v digitálním věku není omezeno hranicemi států. Změny v zákoně by neměly vytvářet nové překážky bránící dostupnosti informací, především překážky ekonomické. Úpravy autorského zákona by měly být provedeny v souladu s legislativou Evropské komise a to včetně legislativy týkající se kolektivních správců. Autorský zákon by neměl být v rozporu se zásadami uvedenými například v dokumentech týkajících se autorských práv v informační společnosti – Copyright in the Information Society viz

http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/copyright-infso/copyright-infso_en.htm

- Communication on Copyright in the Knowledge Economy (19.10.2009), http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/copyright-infso/copyright-infso_en.htm#Communication_Copyright_in_the_Knowledge_Economy
- Green Paper on copyright in the knowledge economy (16.07.2008), http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/copyright-infso/copyright-infso_en.htm#greenpaper

Konkrétní připomínky

3/ zjednodušení a zpřesnění úpravy výpočtu odměn u kopírovacích služeb

Záměr Ministerstva kultury ČR změnit současný stav je odůvodňován snahou *zjednodušit administrativu spojenou s výpočtem odměn odváděných poskytovateli tiskových rozmnožovacích služeb a zpřesnit úpravu tak, aby byla vyloučena možnost zpoplatňovat kopírování evidentně „neautorských“ materiálů.*

AKVŠ upozorňuje, že jednotlivé části uvedeného zdůvodnění jsou v přímém protikladu. V případě zjednodušení administrativy spojené s výpočtem odměn formou zavedení paušálního poplatku na rozmnožovací přístroj rozhodně nebude dosaženo toho, aby bylo vyloučeno

zpoplatnění rozmnožování neautorských materiálů, ale právě naopak. Rozmnožování materiálů nepodléhajících autorskému právu bude zpoplatněno stoprocentně.

AKVŠ odmítá zpoplatnění kopírovacích služeb formou paušálních poplatků, neboť je zřejmé, že vysokoškolským knihovnám by neopodstatněně mnohonásobně vzrostly poplatky. Trváme na zachování současné právní úpravy, která je, vzhledem k charakteru materiálů kopírovaných ve vysokoškolských knihovnách, zcela vyhovující a dle našeho názoru spravedlivá i z hlediska oprávněných nároků nositelů autorských práv.

Dále poukazujeme na závažné problémy, které se významně dotýkají běžné praxe vysokoškolských knihoven (dále jen VŠK), a vznášíme následující připomínky a návrhy:

Licence pro půjčování bakalářských prací na místě samém¹

Navrhujeme zahrnout do výčtu vysokoškolských kvalifikačních prací v § 37, odst. 1, písm. d) také bakalářské práce. Dle účinné legislativy není půjčování bakalářských prací, které vznikly před 1. 1. 2006², ani na místě samém legální. Uvedená úprava by nedostatek vyřešila.

Terminologická a věcná ne/kompatibilita autorského zákona a zákona o vysokých školách (konkrétně § 47b upravujícího povinnost vysokých škol zveřejňovat vybrané vysokoškolské kvalifikační práce)³

Tento problém spočívá zejména ve způsobu formulace uvedeného ustanovení § 47b zákona o vysokých školách, v něm užívaných pojmech, a v částečně odlišných typech prací jmenovaných v § 47b zákona o vysokých školách a v příslušných ustanoveních autorského zákona (§ 35, odst. 3; § 37, odst. 1, písm. d); § 60). Komplikace v praxi způsobuje i povinnost stanovená § 47b vysokoškolského zákona zveřejňovat s pracemi také oponentské posudky. I ty mohou být považovány za samostatná autorská díla. § 47b zákona o vysokých školách a autorský zákon nejsou ve vzájemném souladu. Nápravy nelze dosáhnout v novele autorského zákona. Upozorňujeme však na tento problém, neboť spadá do autorskopravní problematiky.

Rozšíření licence v § 37, odst. 1, písm c) také na samoobslužné zhotovování tiskových rozmnoženin

V současnosti je v rámci tohoto ustanovení legální pouze zhotovování tiskových rozmnoženin na objednávku. To je zbytečnou komplikací pro knihovny a uživatele. Pro nositele autorských práv by navrhovaná změna, tj. rozšíření licence na samoobslužné vytváření tiskových rozmnoženin, neznamenal újmu.

Rozšíření licence pro další využití děl (§ 31, odst. 2) užitých na základě „citační licence“ v § 31 i na případy ad odst. 1, písm. c)

Dle autorského zákona je možné díla využitá v rámci § 31, odst. 1, písm. a) a b) dále užít (§ 31, odst. 2). Navrhujeme, aby tato licence byla rozšířena i na písm. c) uvedeného § a odstavce. Změna by přinesla pozitivní změnu pro vyučující vysokých škol.

Rozšíření definice „půjčování na místě samém“ pro účely poskytování meziknihovní výpůjční služby i na případy prezenčního zpřístupnění děl v budovách žádajících knihoven

Navrhujeme, aby za půjčování na místě samém byl považován i případ, kdy dožádaná knihovna zašle žádající knihovně dokument s prezenčním statusem a žádající knihovna jej v prezenčním

¹ Na tento nedostatek již AKVŠ upozorňovala v minulosti.

² Souvisí s novelou zákona o vysokých školách (z. č. 111/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů), jež přinesla vysokoškolským knihovnám dobře známý § 47b a jež nabyla účinnosti právě 1. 1. 2006.

³ Na tento nedostatek již AKVŠ upozorňovala v minulosti.

režimu, tj. na místě samém, zpřístupní koncovému uživateli. Změna je navrhována proto, že u některých typů dokumentů mají knihovny licenci pouze pro půjčování na místě samém. Nositel autorských práv by nebyl změnou postížen.

Mgr. Iva Prochásková
předsedkyně VV AKVŠ